

LA CAMPANA DE GRACIA

DONARÀ AL MENOS UNA BATALLADA CADA SENMANA

CADA NÚMERO 5 CENTIMS PER TOT ESPANYA

NÚMEROS ATRASSATS: DOBLE PREU

ANTONI LÓPEZ, EDITOR
(Antiga casa I. López Bernagosi)

ADMINISTRACIÓ I REDACCIÓ: LLIBRERIA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MIG, NÚM. 20, BOTIGA BARCELONA

PREUS DE SUBSCRIPCIÓ:
Fòra de Barcelona, cada trimestre: ESPANYA, pessetes 1'50.—ESTRANGER, 2'50

“El alma en los labios”

A era hora. El capítol dels radicals ha llençat, al fi, la seva careta de revolucionari, al mig del Congrés.

Encara, emprò, més hipòcrita que en Melquiades Álvarez, no ha pidolat amb claretat, un lloc en les files monàrquiques.

Mes tota la seva peroració parlamentària ha tingut un to de benignitat manifesta.

Mai cap republicà havia dit paraules tant conservadores; mai un home d'esquerra havia tingut tant respecte al fusellador d'en Ferrer i Guardia; mai en Maura havia oït de llavis d'un adversari tal seguit de lloances.

Tot fa creure que un reste de pudor li ha impedit regonèixer públicament l'acert de la política de repressió que ha ensagnat els fossos de Montjuic.

Però si en Maura té talent, si en Maura és un estadista, si en Maura té dots de governant, segons en Lerroux, els seus errors tràgics no són tals errors, i, si ho són, són perdonables.

Al parlar de la setmana gloriosa ha tingut accents de llàstima, d'excusa, quasi de menyspreu.

Fins la paraula gloriosa no ha sabut mantenir-la com un capdill orgullós de la valentia i disciplina del seu exèrcit: hi ha donat una interpretació hàbil d'home d'ordre.

Ja no som en aquell temps que ell predicava una hora de revolta cada dia; ara predica, i predica amb l'exemple—lo que mai havia fet abans—una hora de contra-revolta diària.

També s'ha declarat pacificador de vagues. En la de 1911, que menaçava fer-se general, ell va entrar a Espanya expressament per a aconsellar als seus que no secondessin el moviment.

En un paragraf del seu discurs té la tranquil·litat de confessar-ho i d'alabar-se'n, afegint

que hauria fet lo mateix, encara que hagués governat en Maura.

Aquí teniu, republicans, un esquirol revolucionari; aquí teniu, obrers, un reventa-vagues d'ofici.

Però el cinisme del prohoms radical arriba a son grau màxim, al parlar d'en Posa i d'en Sánchez Moya, el desgraciat fogainer de la «Numancia». No creiem que hi hagi un republicà honrat que, després d'haver oït an en Lerroux com tracta a aquestes dugues pobres víctimes de les seves prèdiques, no senti pel capítol radical un despreci profón.

Per an Posa no té més que unes paraules de commiseració despectiva.

Respecte al fogainer de la «Numancia», ell també l'hauria fet fusellar.

Per què?—són les seves paraules.—Perque jo crec que, mentres existeixi en el codi la sentència de mort, si s'ha d'aplicar en algun cas, ha d'ésser quan se fa indispensable al sosteniment de la disciplina militar; sense la qual no poden viure els Estats, sense la qual les societats no són societats, sinó tribus que fàcilment s'entreguen a la anarquia.

Heus-aquí com, amb la mateixa oratoria revolucionària que un dia havia induït al fogainer a l'indisciplina, ara llença sobre la tomba del ca-tequitat màrtir l'execrable conformitat a la sentència.

En Sánchez Moya, qui vessà la seva sang, tal volta pensant trobar, al menys, en els llavis del seu admirat capítol unes paraules de glorificació, no hi troba més que un fret raonament d'home d'ordre, el mateix que hauria trobat en els llavis d'un enemic.

Pot-ser l'únic home que no podia expressar-se com s'ha expressat, respecte al fogainer indisciplinat, era en Lerroux.

No en và havia sigut el més fogós predicador de la revolta, no en và les seves paraules havien sots-cavat la mateixa disciplina que ara invoca còmodament, per fins que sols ell pot comprendre, desde'ls escons del Congrés.

Per an Lerroux ja no hi han màrtirs de la

república; sols resten traidors i vils insubordinats.

No hi han ideals que atenuïn res, ni conviccions que en bé de la nació puguin fer oblidar per un instant lo que imposen les lleis.

El republicanisme ha d'ésser platònic. En Ferrandis i en Vallès no's mereixen pas l'homenatge anyal que a Girona se'ls tributa.

L'indult d'en Villacampa és una taca, per als que varen sollicitar-lo un vergonyós acte de clemència.

Les glorioses efemèrides republicanes s'han d'esborrar de soca-arrel, i de nostre calendari s'han de foragitar molts sants i molts màrtirs.

En Lerroux ha tancat de cop l'història revolucionària i s'ha desdit de la seva en una para-grafada.

Això és edificat, per al poble. El partit radical modestament diu—ho diu en Lerroux—col·laborarà a la llum del dia en l'obra parlamentària que vagi en la direcció d'ampliar les llibertats públiques i de defensar les consegüides.

Prou. Aquestes darreres paraules són la claudicació més patent de totes les doctrines radicals.

S'ha acabat l'apostatol del capítol. Els radicals ara tenen la paraula. No cal insistir.

En Maura mateix ha dit que, si el discurs de l'antic agitador no és recambi per a tornar al míting a dir lo contrari, ell, en Maura, és el primer que l'aplaudeix com obra de Déu.

Hipòcrita o traïdor, d'un d'aquests dos qualificatius no pot lliurar-se'n ja, humanament, el capítol radical.

Sempre republicans

QUASI tots els periòdics republicans d'Espanya han parlat, sense acritut, de l'acte d'aproximació a la monarquia, realitzat per en Melquiades Álvarez. La opinió sincera, sense fer excepció

la més radical, ha comentat sense estranyesa els elogis que prestigiosos republicans han fet del jove monarca. Cap diputat republicà ha protestat, amb l'energia pròpia d'una sentida indignació, d'aquest pas trascendental, que's preparen a donar alguns companys seus de minoria. Sembla que en general siga considerada, aquesta virada en rodó, com una cosa naturalíssima i com una única solució lògica a l'intrincat problema polític actual.

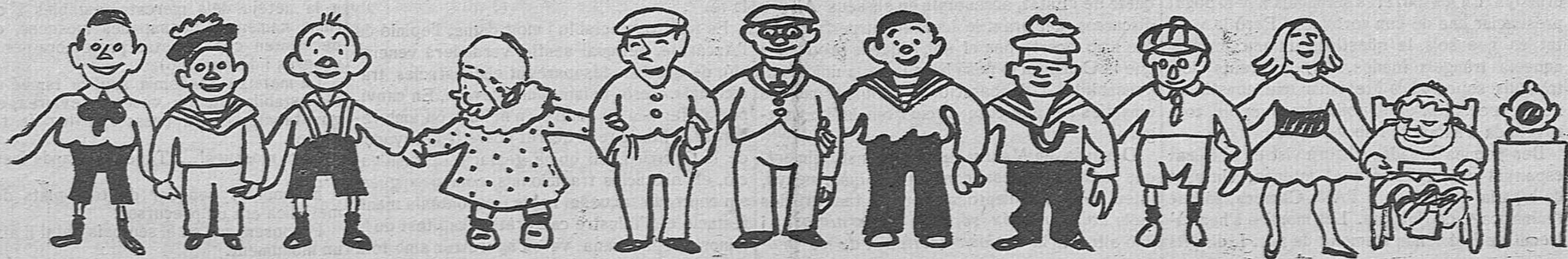
Nosaltres, cada dia més republicans, però portats pel nostre optimisme a no veure més que'l cantó agradable de les coses, tampoc sentim aversió an en Melquiades Álvarez per la seva actitud, considerant-la filla del convenciment íntim de que pot ésser més útil per a la causa de la democràcia, dissonant de la Gaceta, que no pas gastant estèrilment la seva eloqüència sobirana desde l'oposició. No'ns sorprenen els elogis al rei, en llavis de persones que, entre les moltes virtuts que tot-hom les hi reconeix, tenen la d'una lloable sinceritat. No'ns estranya la passivitat dels republicans convençuts, mai disposats a prestar homenatge a la monarquia, perquè'ls suposen fastiguejats de l'espectacle que ofereix avui el camp republicà, que comprenen, encara que no sentin desig d'imitar-les, les desercions d'alguns impacients, o el bon desig d'uns altres, més amics de lo que és substancial: la Llibertat, que de lo que creuen circumstancial: la República.

Nosaltres, portant més enllà encara nostra bona fè, creiem que en el moment actual no són els republicans els que's disposen a emprendre el cam cap a la monarquia, sinó la monarquia la que em-prèn decididament el cam cap a la llibertat, de bracet amb la democràcia.

Però, per bonic que nostre bon desig ho vulga veure, seguirem essent fermament, convençudament, toçudament republicans.

Si en Melquiades Álvarez formés govern dintre

DOTZE RETRATS, SEIXANTA CÈNTIMS

Dotze nebots de'n Montero, el president del Senat,

...que són dotze vots en contra de la Mancomunitat.

la monarquia, i juntés al seu entorn als més radicals del partit liberal i als més conservadors del partit republicà, nosaltres apoiarem la nova situació, de primer amb tota la nostra simpatia, i després amb tot el nostre entusiasme, quan fés obra positivament democràtica.

I, malgrat tota aquesta nostra simpatia i tot aquest nostre entusiasme, no deixarem mai d'ésser republicans, creient que, fidels a la nostra consciència republicana i defensors enèrgics de tots els avenços, serviríem millor a la causa de la llibertat, des del camp republicà, fent de sagals de la democràcia, que des del camp monàrquic fent de majorals del rei.

JEPH DE JESPU

“Penya... Lliberal”

Si per caprici es reuneixen uns senyors particulars i plens d'entusiasme acorden constituir-se en societat per dedicar-se a l'higiénic exercici de caçar, al conreu d'alguna ciencia, algún sport, algún art, o a lo que tinguin els socis per aficions personals; si, perque tot vagi en ordre, convenen que entre'ls companys s'ha de nomenar una junta, un directori o jurat, amb president, secretari, comptador, caixa i vocals; si, per repartir-se els càrrecs, sorgeixen dificultats i per una presidència hi hà sis o set aspirants; si el més llec vol ésser jutge, i el més xerraire, vocal, i el més burro, secretari, i tresorè el menys honrat; si els uns per fatxenderia i els altres per figurar, per ostentació, per luxe, per negoci o vanitat, se barallen per un càrrec, diuen pestes del company, i amb conxorxes, amb intrigues, per venjances personals, tiren les taules enlaire i enfonsen la societat; tot això, com que pagar-ho no més toca als associats, encara que no és correcte, se pot molt bé tolerar; prò que això mateix ho facin uns quants polítics farsants que han pres els cabals del poble com cosa particular, és senzillament indigne, per no dir que és criminal.

VERDUM

Tempesta en la llacuna

Un gran trontoll acaba de produir-se en la política espanyola.

La llacuna llotosa ha perdut la seva calma pestilència i s'ha remogut amb moviment d'oratge, però alhora de vida i sanejament.

I ja quasi no cal dir-ho: aquest trontoll l'ha produït Catalunya, el problema de Catalunya. Tot lo que de viu i de sa hi ha hagut, desde fa alguns anys, en la política espanyola, de Catalunya ha vingut. Catalunya ho ha produït.

De tempestes ministerials i parlamentaries altres n'hem vist, certament, en la llacuna madrilenya. En les darreres setmanes n'hem pogut presenciar una de ben sorollosa. Però la veritat és que sols la qüestió catalana promou aquests trànguls fondos, tant diferents dels trànguls superficials i teatrals que constitueixen l'especialitat de la política espanyola, tota rovellada d'humitats i de velluries.

Ben poques vegades s'haurà vist en el Senat espanyol una agitació tant intensa. Un vent de batalla ha entrat a l'Alta Cambra, asil de reumàtics i de jubilats. Les momies s'han estremí de fret i han tremolat de por. I, dirigit

per un octagenari, l'exèrcit dels vells ha preparat amb toçuderia senil la resistència a les noves orientacions.

Hi hà tot un símbol en la personalitat dels qui se drecen, intransigents, davant les demandes de la terra catalana. Al Congrés era en Moret qui no volgué acceptar el principi de les Mancomunitats. Al Senat és en Montero Ríos. Són els homes que agonitzen. I representen les coses que agonitzen...

A l'hora en que escrivim aquestes ratlles, plana per damunt del projecte de Mancomunitats, i per damunt de tota la política madrilenya, una anguniosa incertitud. Ha quedat aprovat l'article primer, però la majoria obtinguda és molt petita i fa témer que la barca no arribi a port.

Però, si no hi arriba, en el pecat trobarà la penitència els *repatanis*, com els diu *La Veu de Catalunya*, tornant a treure un dels seus termes pintorescs d'altres temps. Mentres no s'aprobi el projecte de Mancomunitats, aquest constituirà una obsessió torturadora per als enemics de la nostra terra. No podran sossegar ni estar una hora tranquils fins que s'hagi donat un començ de satisfacció als ideals autonomistes de Catalunya.

FULMEN

TÀCTICA O CONVICCIO

Maura, eix

CABAT l'últim torneig oratori, en el nostre Parlament, un se pregunta: «Quines han sigut, en somma, o, millor dit, en síntesi, les conseqüències d'aquest debat?»

No hi ha hagut una votació que fos epíleg o coronament final, capaç de donar una idea orientadora a l'observar-la, encara que en el fons, aquesta votació, aquest epíleg o coronament tampoc hi manca per a res.

Això, an els Parlaments, com al de França, o com al d'Anglaterra. Aquí, on la majoria ho representa tot, menys el país, aquest detall és secundari i purament formulista.

Les conseqüències, el resultat positiu, pràctic, del debat, s'han de cercar d'altra manera: en el seu desenrotll i en les manifestacions dels capítols de partit o de minoria que hi prengueren part.

De totes les jornades, l'última va ésser, indiscutiblement, la que senyalà més clarament l'actitud d'en Maura.

Això podrà a algú semblar-li quelcom circumstancial; però en realitat és essencial, i ben essencial. La política d'en Maura pot determinar, dins la política espanyola, variacions tant fondes i inesperades, que la seva actitud és, avui dia, l'eix de tot, a l'extrem de constituir-lo en arbit sobirà de la situació. I, sinó, fixem-nos-hi.

Malgrat haver-se dit per molts que la normalitat constitucional va alterar-se en 1909, amb la crisi que va determinar la sortida del partit conservador del Poder, és evident que podria haver-se restablert, després, altre cop, i de fet va existir novament en temps d'en Canalejas.

No obstant, el capítol conservador, amb la seva famosa nota del primer de Janer, va renovar aquella cèlebre *implacable hostilitat* dels temps d'en Moret, feble per a dominar la seva superbia i les seves ansies de Poder.

El rei va prescindir del seu consell per a resoldre una crisi, i això el va exaltar per la ferida que inferia, més que als seus prestigis, a la seva fama d'inspirador suprem de la Corona; quasi de dictador.

Fou un cas extraordinari. Allí comencen els atacs directes, personals, d'en Maura contra'l chefe de l'Estat, accentuats en els seus darrers discursos, declarant-lo incapacitat per a resoldre amb acert, per sí sol, aquells problemes que la Constitució posa baix la seva única responsabilitat i deliberació, i afirmant que les dinasties són una cosa circumstancial i passatgera.

Després, en Maura ha tingut, naturalment, que justificar aquesta conducta, o, quan menys, intentar-ho, i ha reproduït tot allò tant graciós de la *colaboración sordida y perniciosa*, i allò altre de la *viciosa táctica*, i de les pro-

miscuidades corruptoras entre monárquicos y republicanos, gobernantes y facciosos, enormes sacrificios del bien público para captar colaboraciones de tribuna y de prensa, sin las cuales la intriga se frustraría.

Tanta transcendència té, al nostre mode de veure, lo que ha fet, lo que fa fa, i lo que és possible que encara faci en Maura, que creiem que la seva actitut és lo únic capdal en els actuals moments polítics.

An el capítol de les deslorigades *almohallas* conservadores, li costava ben poc restablir el *statu quo*; solsament hagués entonat el *mea culpa*, en un simulacre de rectificació, hauria donat peu al Poder moderador per a que'l tornés a cridar al Govern.

Això i resignar-se definitivament a prescindir del concurs d'en La Cierva, és gairebé segur que l'hauria, en cert mode, rehabilitat, posant-lo en situació ben diferent de la en que actualment se troba, respecte de l'opinió lliberal, que és—no hi hà dret a dubtar-ho—el nucli més poderós, numèricament, encara que potser el menys compacte, de l'opinió espanyola.

Però en Maura, conseqüent amb els seus principis, no rectifica, sinó que ratifica. És inútil recordar-li an en Cánovas. En Maura no vol ésser deixeble de ningú; aspira a ésser mestre, i creu que no pot haver-hi més Maura que'l Maura de 1909.

Per a la Conjunció, com per a tota l'opinió lliberal espanyola, el nom d'en Ferrer és bandera contra'l capítol conservador. Però heus-aquí que ell també alça el nom d'en Ferrer com a bandera, com a símbol suprem, inquebrantable, de la seva política; com a menaça contra les que nomena faccions republicanes.

Quan parla de prevaricadors, dirigint-se als liberals, vol dir que ell, si fos President del Consell de Ministres altra vegada, apadrinaria represions sanguinaries, formidables, com la que seguí a la setmana de Juliol; que hi hauria nous fusellaments, i que les tropes i la guarda civil dispararíen llurs maïseres per a reprimir les vagues obreres i estudiantils.

El poble espanyol sent contra en Maura un odi insuperable. Perque en Maura no concebeix altra política que no siga la de persecució de les esquerres, i, portat d'aquest instint sàdic de reminiscències neronianes (no semblen producte d'altra cosa les passions d'en Maura), lluny de procurar a la monarquia una pau forta i duradera, cercant la col·laboració conjunta del major nombre dels elements nacionals més sans, la seva táctica és oposar-hi obstacles, fer engruixir les rengleres dels seus enemics i entaular amb ells una guerra cruenta, constant, de grans i dolorosíssimes violències.

Un home així no és un estadista. Li manquen la serenitat i la reflexió. Ni la seva conducta, ni el seu pensament, podran mai constituir una táctica recomanable, d'aital manera, que les seves manifestacions han produït els dos efectes immediats que havien de produir. El primer ha sigut el d'eixamplar l'abim que'l separava del Poder per efecte de la protesta de l'opinió, cada dia més ferma. El segon, el de despertar en la monarquia l'instint de conservació, que li ha fet adoptar noves direccions en la solució de les crisis polítiques.

Això últim és, principalment, lo que demostra que, d'aquest canvi actual, inesperat, que ha fet que en Melquíades Alvarez, que no fa un any comminava an en Canalejas amb la revolució, malgrat ésser tant pacífic, governamental i conservador, s'ofereixi ara a la Corona per a realitzar, dins del règim el seu programa de reformes democràtiques, n'és la causa en Maura, amb la seva vesànica intransigència.

Per la nostra part, hem de declarar que'ns causa satisfacció, encara que no més siga per allò de... «Fassi's el miracle», etc.

Però abriguem una ombra de dubte: la táctica. Una cosa és lo natural, lo humà, lo lògic, l'instint de conservació, i una altra, molt diferent, la convicció, els bons propòsits sincers: la fè.

És molt respectable i molt digna, l'opinió de l'Azcarate, pel qual sentim verdadera veneració, de que han desaparegut els obstacles tradicionals. Però, veïam, una prova... En canvi, per a oferir-la en contra, n'hi hà prou amb recordar el famós reial decret sobre l'ensenyança de la Doctrina, en quina gestació i promulgació, els obstacles tradicionals, com si volguesin contradir aquella noble i espontània manifestació de l'il·lustre catedràtic i capítol de la minoria republicana, varen aparèixer amb tota

la seva magna i també tradicional gallardia. Lo qual és ben deplorable.

J. VILALTA COMES

ER iniciativa del nostre Guimerà, se tracta de traslladar les despulles d'en Rafel de Casanova, desde'l cementiri de Sant Boi del Llobregat al panteó de catalans il·lustres.

Algunes entitats catalanistes han demanat a la Diputació provincial que ho patrocini amb decissió i entusiasme.

L'idea és encertadíssima, i sembla estrany que no se'ns hagués ocorregut abans.

Son trasllat, en Casanova, deu esperar, tot cofoi; car no està bé que un patrici tinga els ossos a Sant Boi.

«Si vols estar ben servit, fes-te tu mateix el paper», ha dit *La Vanguardia*; com podria dir «fes-te tu mateix els caixistes».

I amb aquest objecte, ha instal·lat una fàbrica de paper, per a fer-se ella mateixa el que necessita per a les seves edicions—que ja és bastant—i poguer fer, de passada, un bon paper dintre'l periodisme mundial.

Per a exercir totalment de *Juan Palomo*, no li faltaria més, al diari del carrer de Pelai, que pogués fabricar-se també uns bons llegidors.

Cal tenir-ne moltes ganes, per a llegir cada dia aquell feix de planes plenes de prosa atapeïda!

Sabem per molta gent que, cada vegada que ho prova, se li indigesta l'escudella.

En el mateix míting en que abogaren per l'implantació del salari mínim, els fadrins forners varen protestar de que'ls amos apugessin el preu del pa, sense haver-hi motiu que ho justificués.

Que'ns perdonin els fadrins forners; si en alguna cosa han pecat els amos, ha sigut per previsió.

Devien preveure la pedregada del salari mínim que'ls venia a sobre, i s'han posat el pegat abans de rebre el cop.

Així, la pedregada anirà de rebot a les costelles del consumidor. Una mena de teulada on hi van a caure, desde molt temps, totes les pedres; tant les que cauen del cel, que no miren a qui toquen, com les polítiques i socials. Paciencia!

Per a completar l'educació física a tot ciutadà, res tant convenient i útil, en l'actual moment històric, com l'esgrima.

Aquest sport, que ja's va conreuant amb més afició cada dia, acabarà per fer-se tant necessari a tot-hom com el pa per a viure.

«No sols de pa viu l'home», diuen, i és veritat.

En les lluites modernes, per a conquerir un bocí de pa, l'enteniment, la voluntat, la raó i l'intel·ligència—tant preconitzades pels febles—van recloent-se dins la respectiva capceta, en els prestatges del cos humà, per a donar preferència a la força muscular i a la traça d'aquesta en fer un set al cos del proïsme amb un troç d'acer, o un forat amb la bala d'una browning... i escórrer el *bullo*.

Perque, en aquests tripijocs, pugui la gent instruir-se, sobren tots els ateneus i ens manquen sales d'esgrima.

—Hermoses! Curioses!... Tingueu la vianda fresca!...—cridava per les places, al venir l'estiu, un venedor de tapa-plats de tela metàl·lica.

Aquest mateix crit el repeteix avui, científicament, l'«Academia d'Higiene de Catalunya», boi dirigint-se a l'Arcaide, pregant-li que faci complir amb tot rigor les disposicions referents a la neteja dels mercats, estables i corral (nius immensos de sapades mosques, que no necessiten cap societat protectora per al seu progrés i desenrotll).

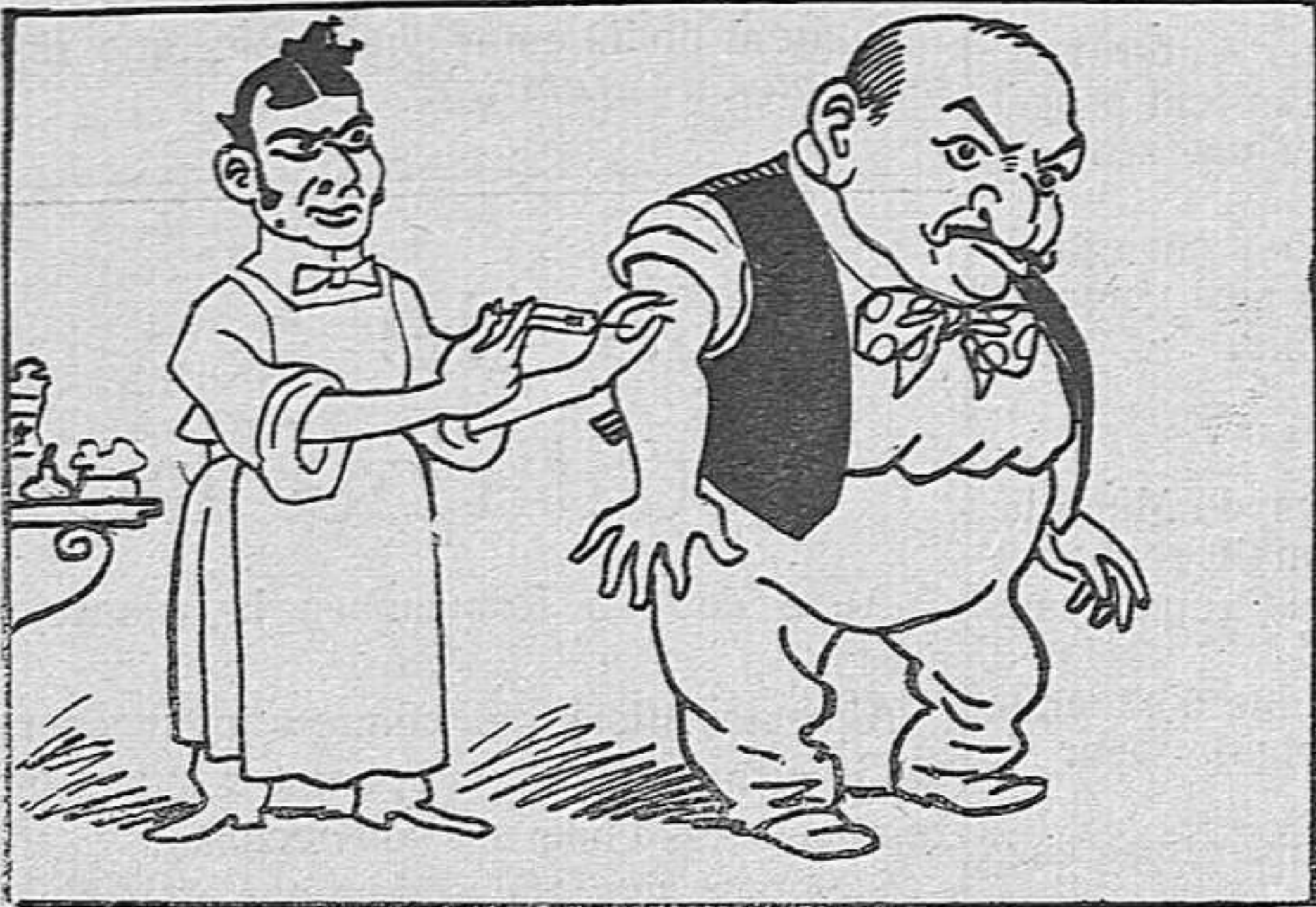
La mateixa Academia suplica també que en els establiments on vénen queviures, els tinguin tapats, per a preservar-los de tals insectes.

Fora mosques!... Tapeu la vianda fresca!... Sí, sí.

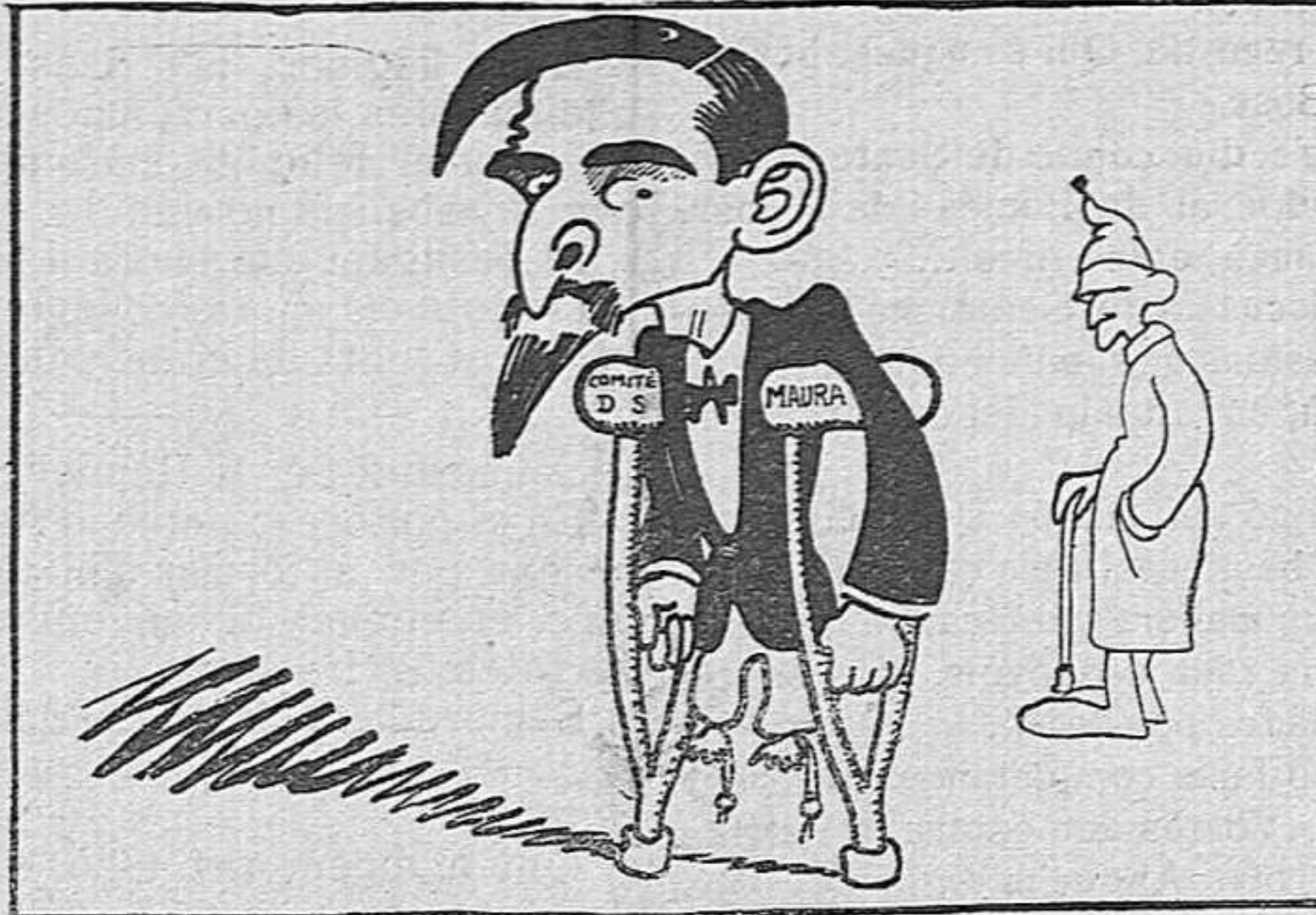
El popular venedor de tapa-plats de tela metàl·lica era un precursor.

Proposem que en el seu país natal li aixequin un monument.

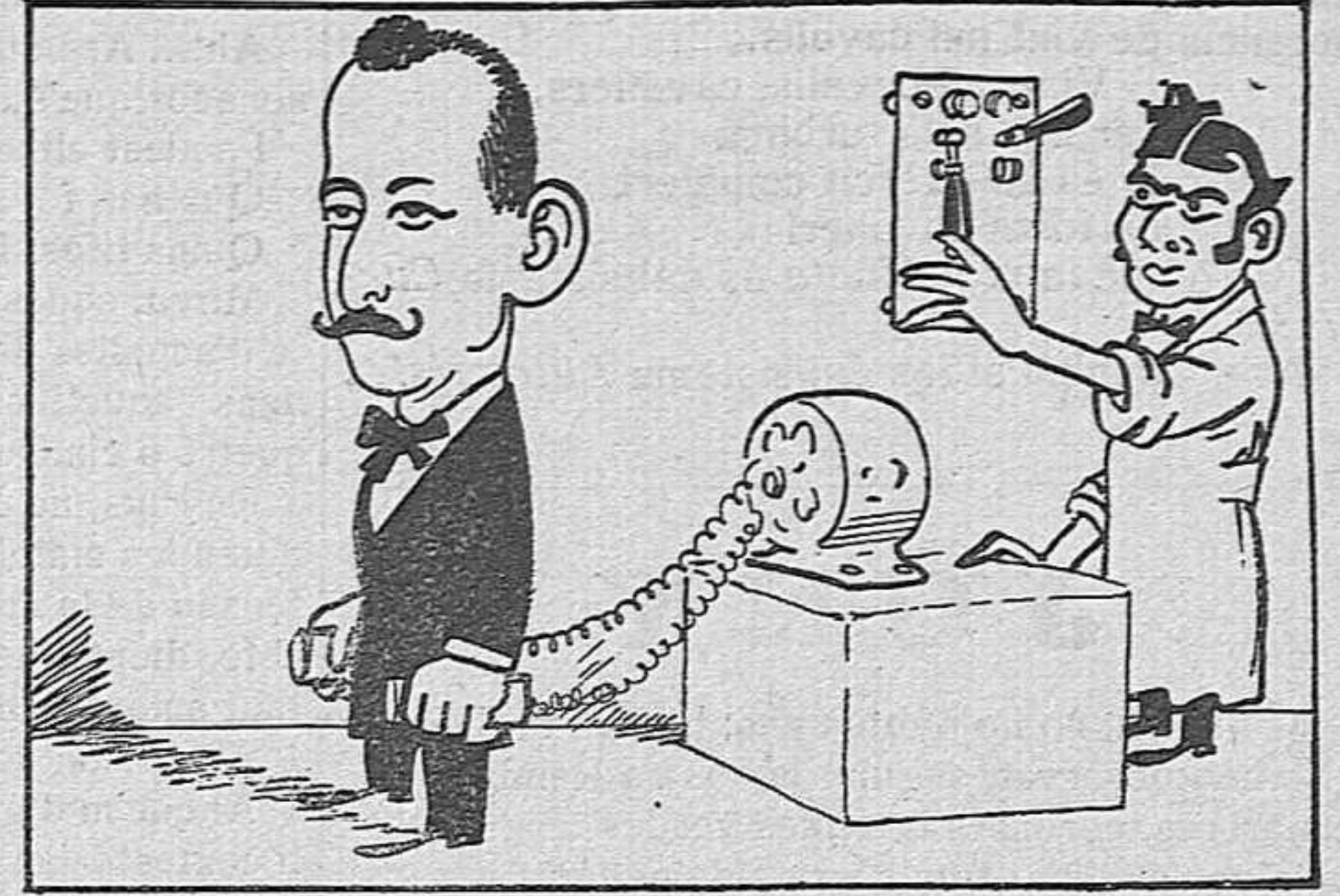
CLÍNICA DELS PARTITS POLÍTICS ESPANYOLS

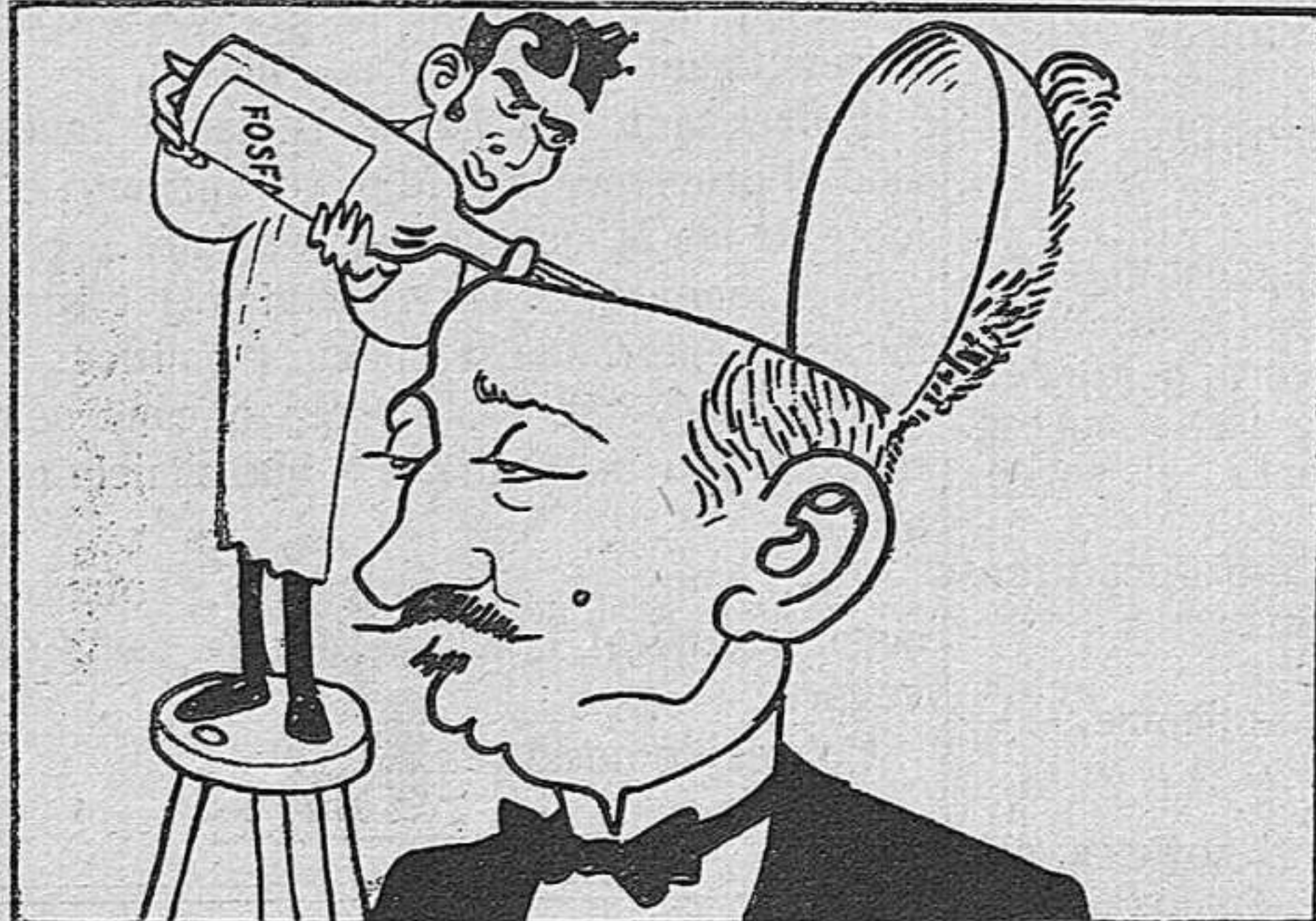
EL NACIONALISTA.—Per al meu mal estrambòtic, rès com el “suero patriòtic”.

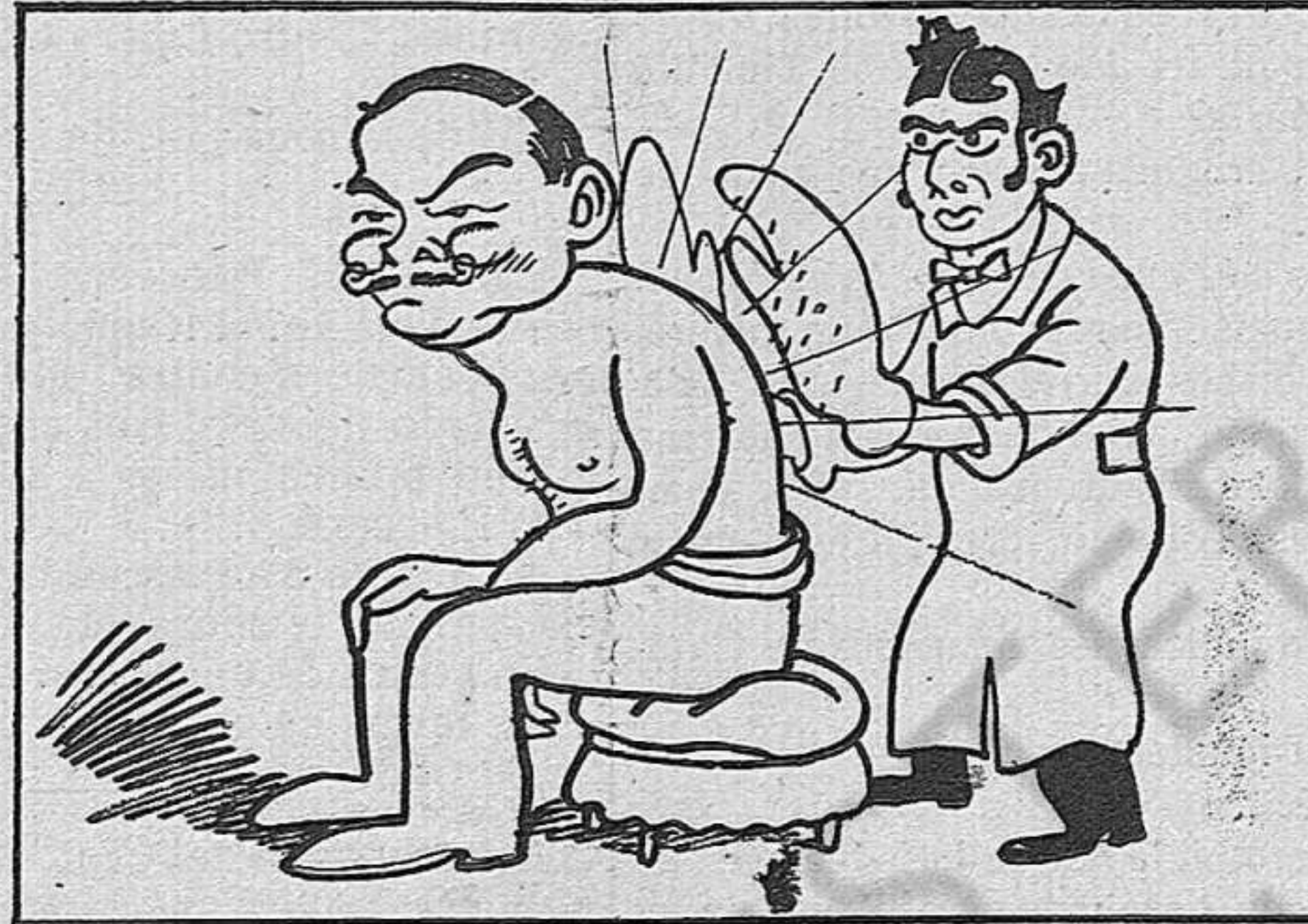
EL REGIONALISTA.—Jo ja no'm puc sostenir ni amb les croses del veí.

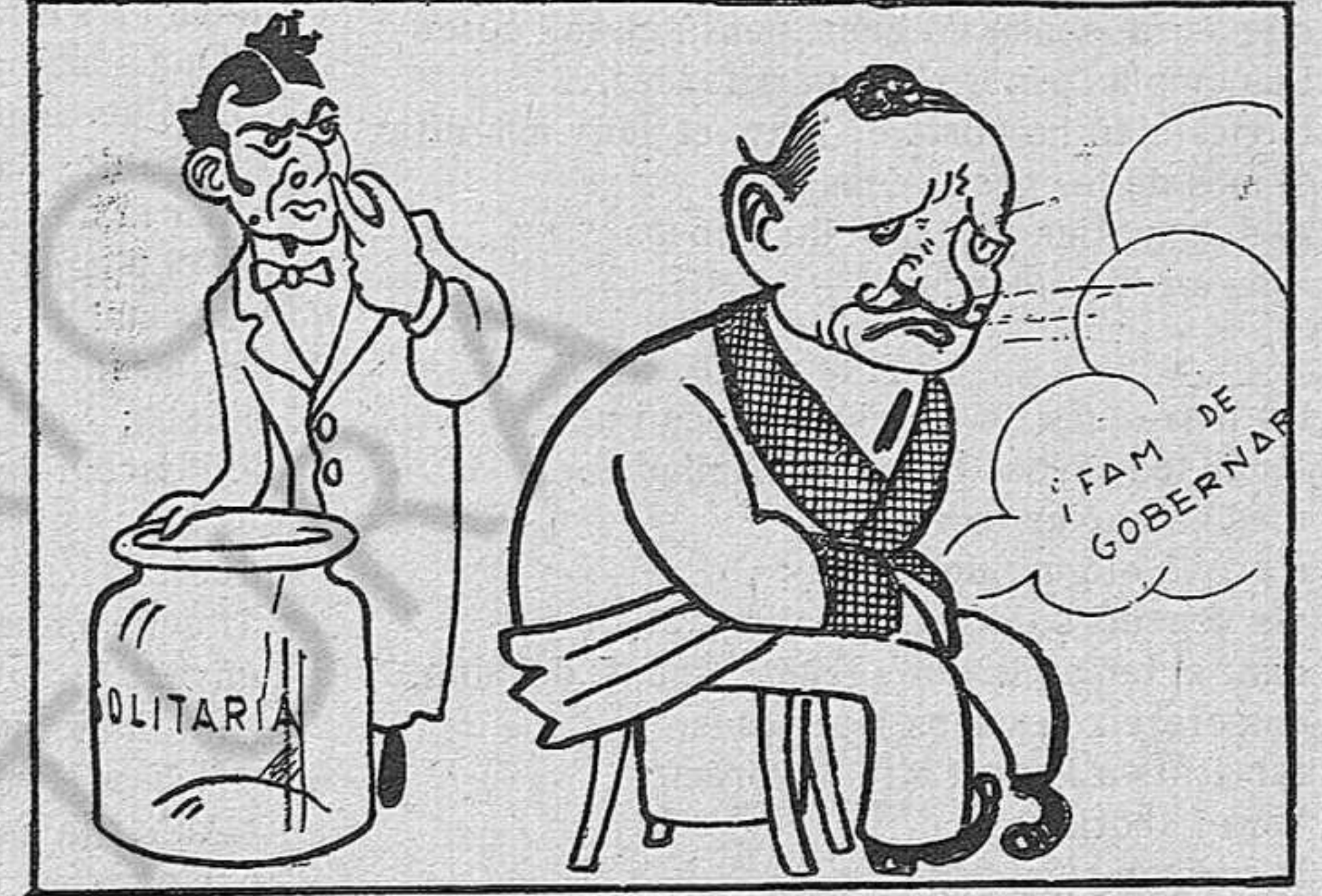
EL FEDERALISTA.—Ai! Jo no m'adobaré si no m'electriscen bé!

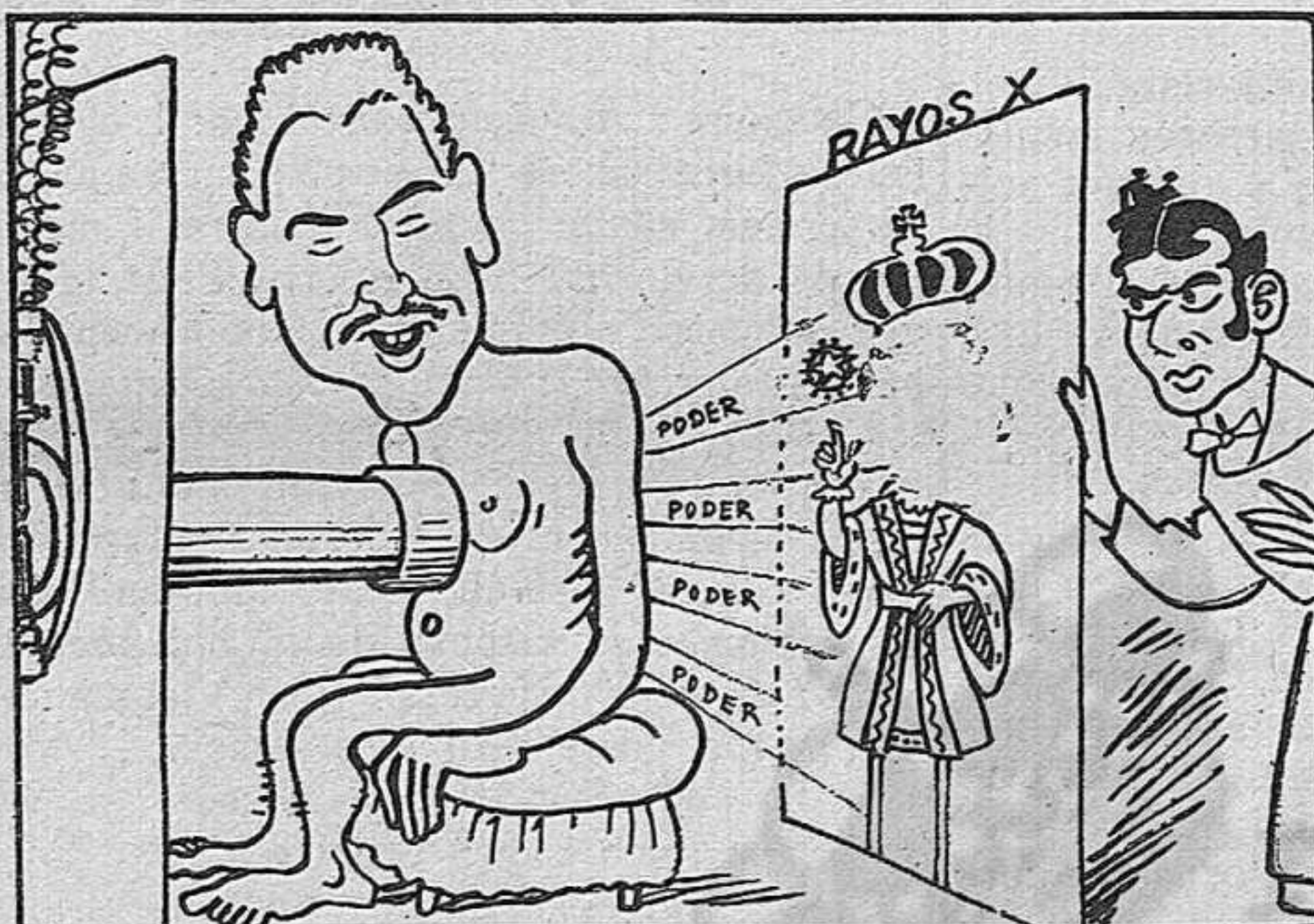
L'INTEGRISTA.—I jo no'm venré curat fins que'm reguin amb fosfat.

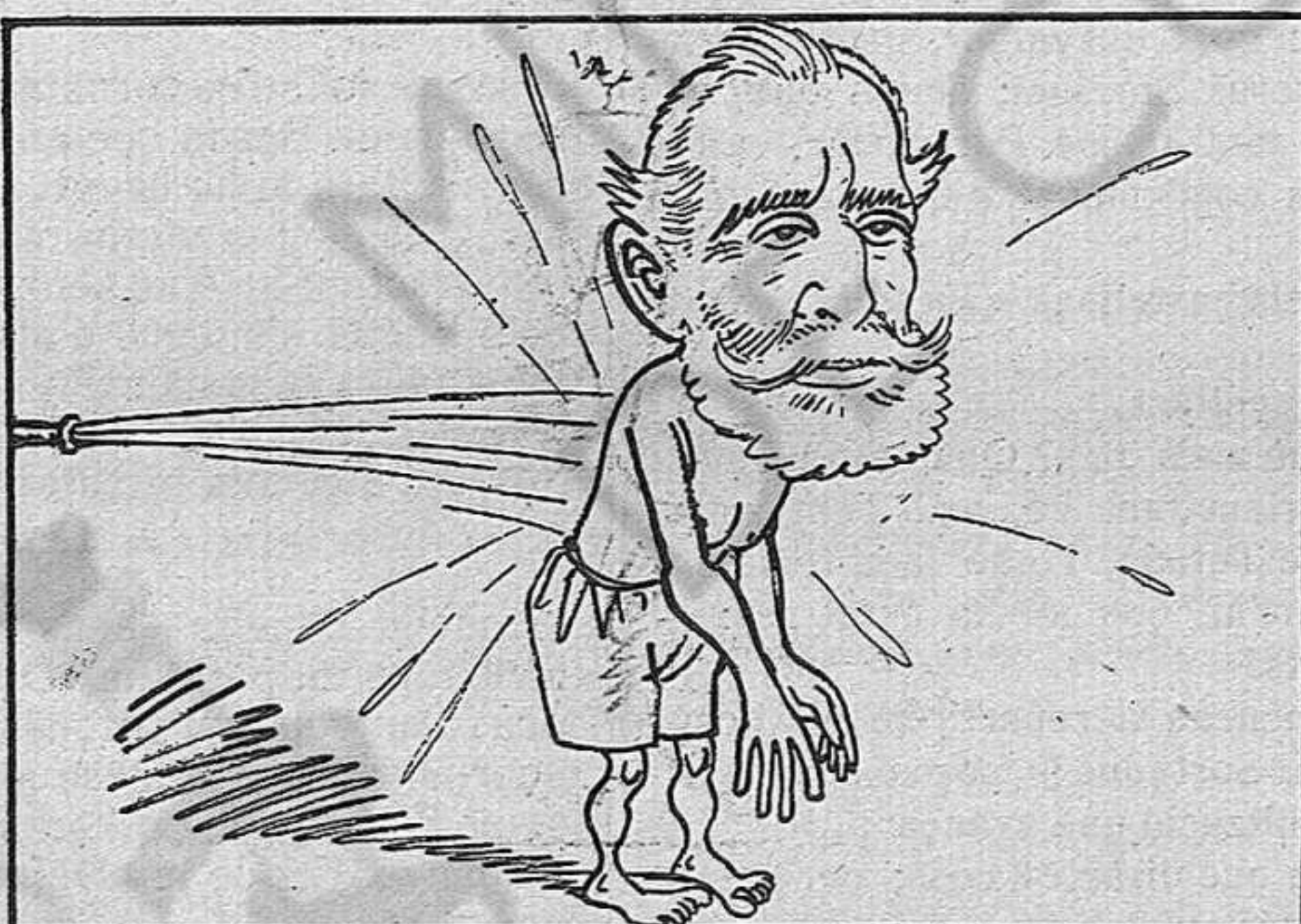
EL CONJUNCIÓNISTA.—A mi tot m'ho aliviaria un massatge d'energia.

EL GARCIA-PRÍETISTA.—Jo, mentres no faci el cuc, me'n aniré tot en suc.

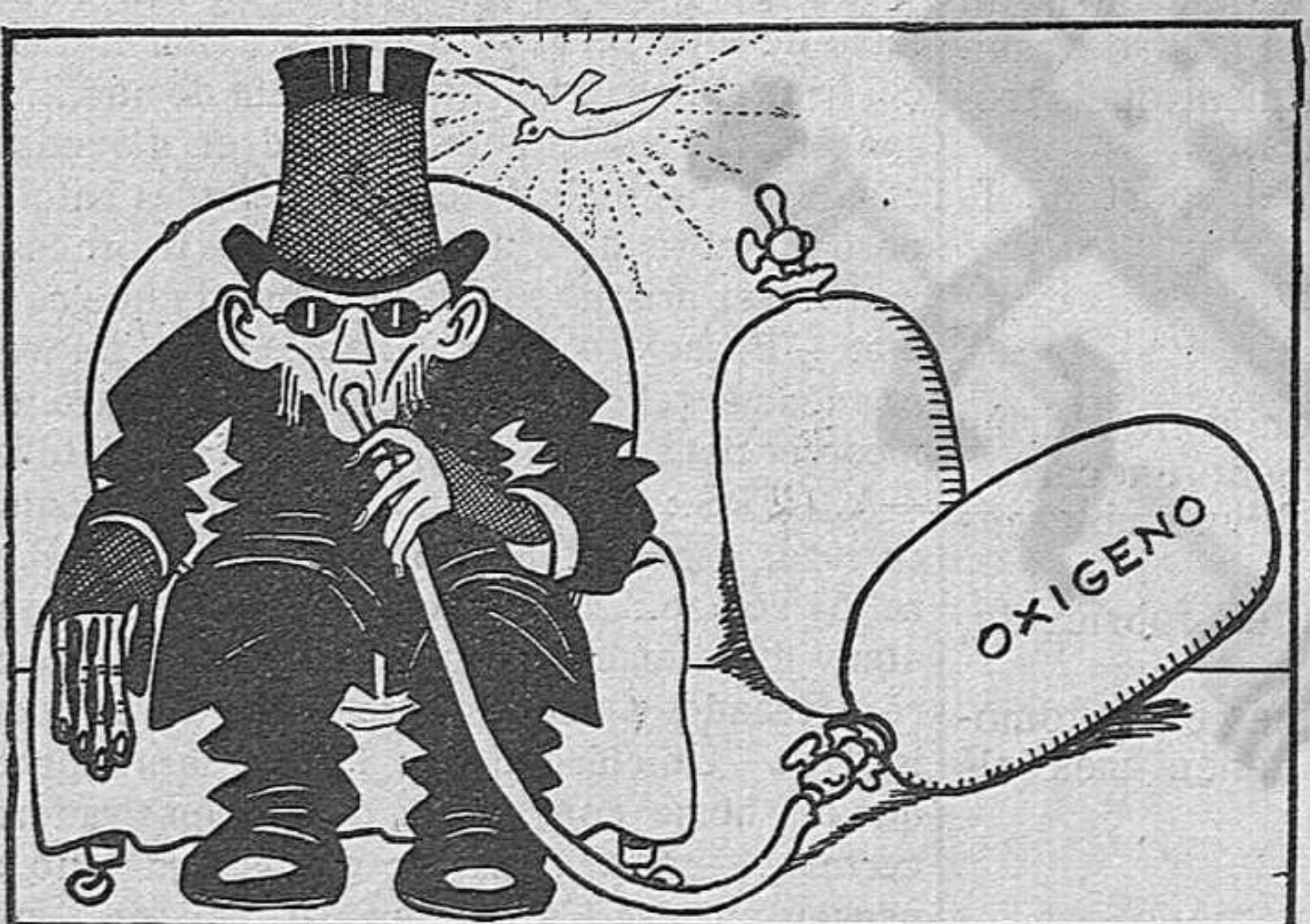
EL REFORMISTA.—Jo tinc un mal amagat que ara se m'ha revelat.

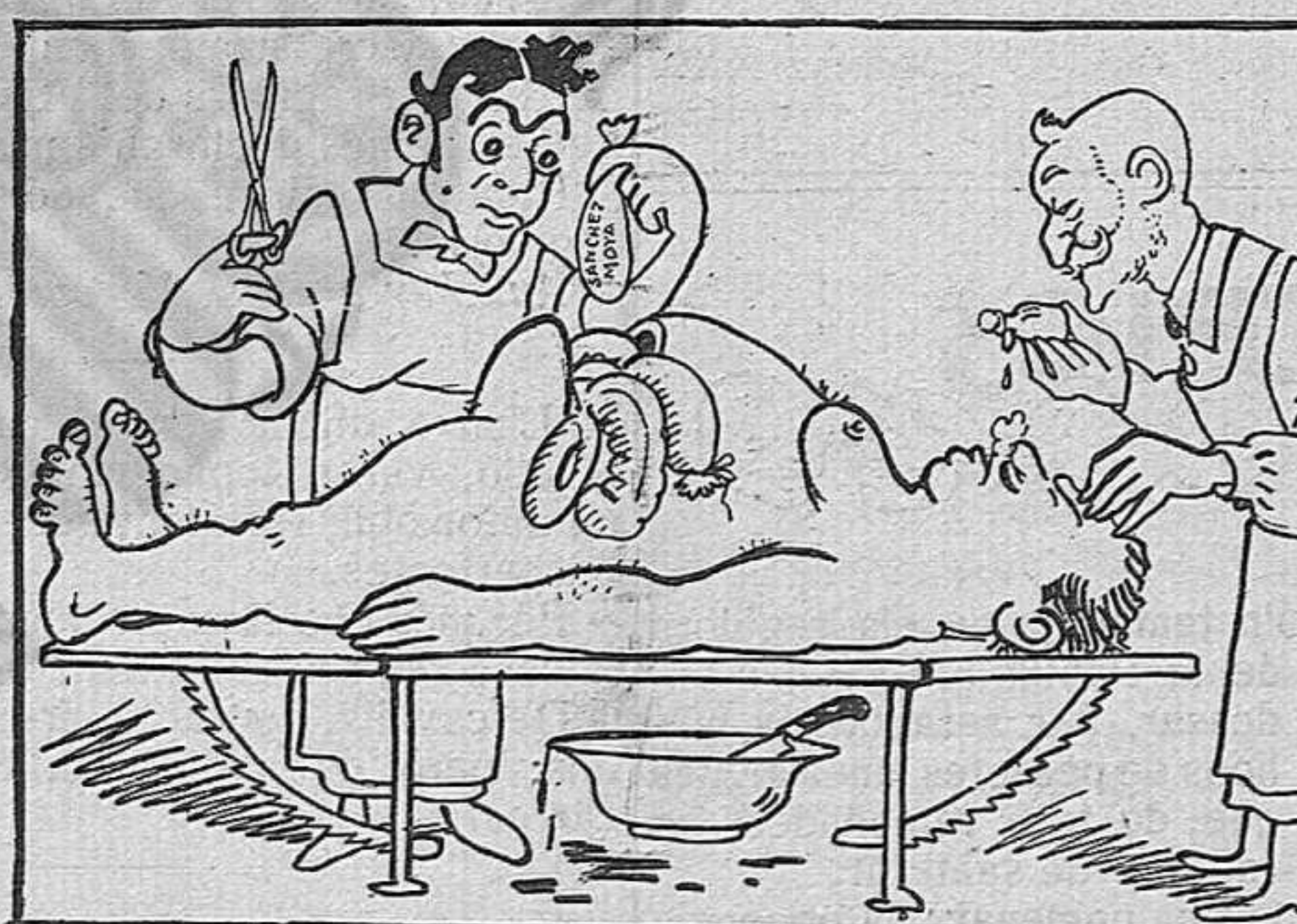
EL SOCIALISTA.—Jo, amb un xic d'hidroterapia, me faria molt ganapia.

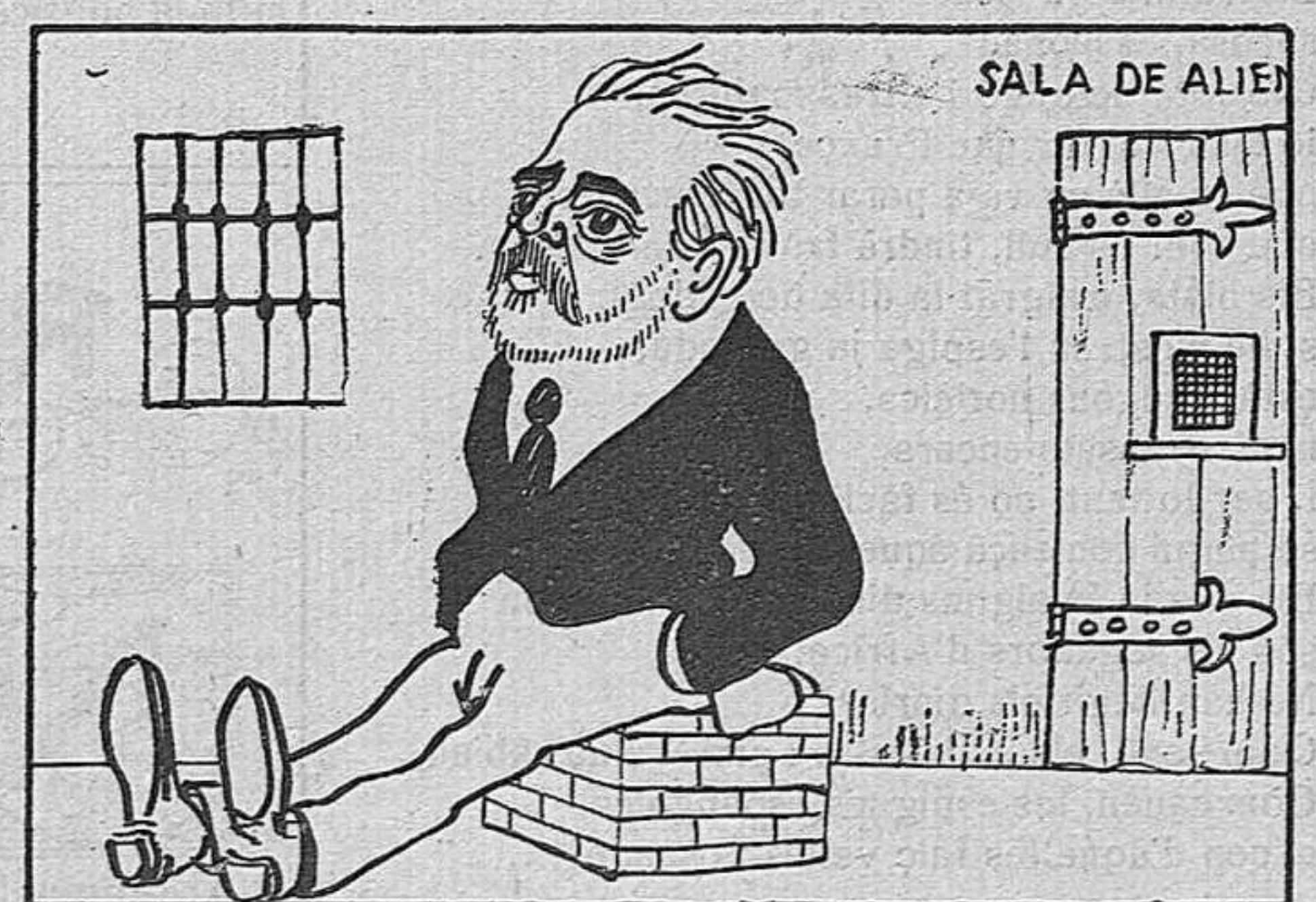
EL MONTERISTA.—Jo, si no fos el tumor, gastaria bon humor.

EL “DEFENSISTA”.—Per a mi és un gran torment respirar artificialment.

EL LERROUXISTA.—De apendicitis aguda, moriré, si Déu hi ajuda.

EL SOL-ORTEGUISTA.—El mal que jo tinc al cap, no l'entén cap metge, cap.

EL JAUMISTA.—Després d'un part dolorós, quin “gastament” més galdós!

EL ROMANONISTA.—Jo'm trobo tant mal, tant mal, que... ai!... em veig l'hora fatal.

EL MAURISTA.—Jo'm trobo tant bé, tant bé, que... ai!... ja no'm sento de re.